

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 149651 17 Rev
Banjaluka: 21.3.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužilaca A. Z., D. Z., maloljetnih L. Z. i S. Z., zastupanih po zakonskim zastupnicima-roditeljima A.Z. i D.Z., te J. Z. i C. Z. svi iz P. Grad B., svi zastupani po punomoćniku M. Đ., advokatu iz B., Ulica..., protiv tuženog "T. o." a.d. B., , zastupanog po punomoćnicima D. K. i V. K., advokatima iz B. Ulica..., radi naknade štete, vrijednost spora 87.471,75 KM, odlučujući o reviziji tužilaca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 149651 16 Gž od 13.12.2016. godine, na sjednici održanoj 21.3.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija tužioca A. Z. se djelimično usvaja i presuda Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 149651 16 Gž od 13.12.2016. godine, preinačava u dijelu dosuđene naknade na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjenja životne aktivnosti u iznosu od 7.500,00 KM, tako što mu se na ime ovog vida nematerijalne štete dosuđuje iznos od 25.000,00 KM, te u dijelu odluke o troškovima postupka tako što se umjesto iznosa od 11.466,70 KM, dosuđuje iznos od 15.459,92 KM.

Revizija tužioca A. Z. se u preostalom dijelu odbija.

Revizija tužilaca D. Z., L. Z., S. Z., J. Z. i C. Z. se odbacuje.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova revizionog postupka u iznosu od 1.535,00 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 149651 12 P od 17.5.2016. godine, djelimično je usvojen tužbeni zahtjev tužilaca i obavezan tuženi da im, na ime razlike materijalne i nematerijalne štete, isplati ukupno iznos od 30.883,63 KM, kako slijedi:

1. tužiocu A.Z. na ime nematerijalne štete iznos od 8.000,00 KM, i to:
- za pretrpljene fizičke bolove iznos od 2.000,00 KM
- za pretrpljeni strah iznos od 4.000,00 KM
- za pretrpljene duševne bolove zbog naruženosti iznos od 2.000,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, u roku od 30 dana,

na ime materijalne štete, i to:

- na ime razlike plata umanjениh zbog bolovanja u periodu od mjeseca maja 2013. godine do 26.04.2015. godine, iznos od 3.152,50 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 26.04.2015. godine do isplate i zakonsku zateznu kamatu u iznosu od 623,78 KM, u roku od 30 dana

- na ime troškova participacije iznos od 104,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, u roku od 30 dana

2. tužiteljici D.Z. na ime nematerijalne štete iznos od 4.000,00 KM, i to:

- za pretrpljene fizičke bolove iznos od 1.000,00 KM
- za pretrpljeni strah iznos od 2.000,00 KM
- za pretrpljene duševne bolove zbog naruženosti iznos od 1.000,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, u roku od 30 dana,

- na ime materijalne štete, i to:

-na ime razlike plata umanjениh zbog bolovanja u periodu od 17.03.2012. godine do 31.12.2014. godine, iznos od 4.330,22 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 26.04.2015. godine do isplate i zakonsku zateznu kamatu u iznosu od 1.323,63 KM, u roku od 30 dana,

- na ime troškova participacije iznos od 249,50 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, u roku od 30 dana,

3. tužiocu maloljetnom L. Z. na ime nematerijalne štete iznos od 5.200,00 KM, i to:

- za pretrpljene fizičke bolove iznos od 300,00 KM
- za pretrpljeni strah iznos od 100,00 KM
- za pretrpljene duševne bolove zbog naruženosti iznos od 4.000,00 KM
- za pretrpljene duševne bolove zbog umanjjenja životne aktivnosti iznos od 800,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, u roku od 30 dana,

4. tužiocu maloljetnom S.Z. na ime nematerijalne štete iznos od 3.900,00 KM, i to:

- za pretrpljene fizičke bolove iznos od 300,00 KM
- za pretrpljeni strah iznos od 300,00 KM
- za pretrpljene duševne bolove zbog naruženosti iznos od 2.500,00 KM
- za pretrpljene duševne bolove zbog umanjjenja životne aktivnosti iznos od 800,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, u roku od 30 dana.

Odbijen je preostali dio tužbenog zahtjeva za naknadu materijalne i nematerijalne štete za tužioca A. Z., koji predstavlja razliku između zahtijevanog i dosuđenog iznosa za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljeni strah i za pretrpljene duševne bolove zbog naruženosti, te dio tužbenog zahtjeva na ime razlike plata umanjениh zbog bolovanja za period od 17.03.2012. godine do mjeseca maja 2012. godine i na ime troškova participacije i nabavke lijekova.

Odbijen je tužbeni zahtjev tužioca A. Z. u dijelu kojim je tražena naknada materijalne štete, i to:

- na ime naknade za pružanje tuđe njege i pomoći za period od 28.05.2012. godine do 10.04.2015. godine u mjesečnom iznosu od 120,00 KM, isplatom do 10-og tekućeg mjeseca

- za protekli mjesec, sa zakonskom zateznom kamatom počev od docnje u isplati svake rate pa do isplate (plaćen iznos od 300,00 KM),
- na ime rente po osnovu povećanih potreba (troškovi nabavke lijekova i povremeno liječenje) mjesečni iznos od 80,00 KM počev od 28.05.2012. godine pa ubuduće dok za to postoje zakonski uslovi, isplatom do 10-og tekućeg mjeseca za protekli mjesec, sa zakonskom zateznom kamatom od docnje u isplati svake rate do isplate,
  - buduće štete u vidu rente zbog umanjenja zarade mjesečno u iznosu od 136,60 KM, počev od 01.04.2015. godine, isplatom do 10-og tekućeg mjeseca za protekli mjesec, sa zakonskom zateznom kamtom počev od docnje u isplati svake rate, dok za to postoje zakonski razlozi,
  - na ime rente po osnovu umanjenja životne aktivnosti mjesečni iznos od 250,00 KM, počev od 01.09.2012. godine pa ubuduće dok za to postoje zakonski uslovi, isplatom dospjelih rata odjednom, a budućih do 10-og tekućeg mjeseca za protekli mjesec, sa zakonskom zateznom kamatom od docnje pa do isplate svake rate (uz umanjenje plaćenog iznosa od 10.000,00 KM), sve isplatom gore navedenih iznosa materijalne i nematerijalne štete i dospjelih kamata u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude.

Odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice D. Z. u preostalom dijelu za naknadu materijalne i nematerijalne štete koji predstavlja razliku između zahtijevanog i dosuđenog iznosa za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljeni strah i za pretrpljene duševne bolove zbog naruženosti, te dio tužbenog zahtjeva na ime razlike plata umanjanih zbog bolovanja za period od 31.12.2014. godine do 01.04.2015. godine i na ime troškova participacije i nabavke lijekova.

Odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice D. Z. u dijelu kojim traži naknadu materijalne štete, i to:

- na ime naknade za pružanje tuđe njege i pomoći (za dva mjeseca) za period od 05.06.2012. godine do 04.07.2012. godine, u mjesečnom iznosu od po 400,00 KM (po umanjenju plaćenog iznosa od 400,00 KM) iznos od 400,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 04.07.2012. godine do isplate,
- na ime rente po osnovu umanjenja životne aktivnosti u mjesečnom iznosu od 120,00 KM počev od 01.09.2012. godine pa ubuduće dok za to postoje zakonski uslovi, isplatom dospjelih rata odjednom, a budućih do 10 –og tekućeg mjeseca za protekli mjesec, sa zakonskom zateznom kamatom od docnje pa do isplate svake rate.

Odbijen je preostali dio tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete za tužioca maloljetnog L.Z., koji predstavlja razliku između zahtijevanog i dosuđenog iznosa.

Odbijen je preostali dio tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete za tužioca maloljetnog S. Z., koji predstavlja razliku između zahtijevanog i dosuđenog iznosa.

Odbijen je tužbeni zahtjev tužioca J. Z. kojim je tražena naknada nematerijalne štete na ime duševnih patnji usljed naročito teškog invaliditeta sina A. Z., u iznosu od 5.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja pa do isplate.

Odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice C. Z. kojim je tražena naknada nematerijalne štete na ime duševnih patnji usljed naročito teškog invaliditeta sina A. Z., u iznosu od 5.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja pa do isplate.

Obavezan je tuženi da tužiocima nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 7.377,72 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, u roku od 30 dana, dok je preko dosuđenog iznosa zahtjev odbijen, kao i dio zahtjeva za isplatu zakonske zatezne kamate na ime troškova vještačenja od dana uplate troškova do dana presuđenja.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 149651 16 Gž od 13.12.2016. godine, djelimično je usvojena žalba tužilaca A. Z. i D. Z. i preinačena prvostepena presuda u odbijajućem dijelu odluke o naknadi nematerijalne štete na ime rente zbog umanjenja životne aktivnosti i odluke o troškovima postupka, te suđeno tako što je tužiocu A.Z. dosuđeno na ime naknade štete zbog pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjenja životne aktivnosti iznos od 7.500,00 KM, a tužiteljici D.Z. iznos od 9.625,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.12.2016. godine do isplate, te je tužiocima na ime troškova postupka umjesto dosuđenog iznosa od 7.377,72 KM sada dosuđen iznos od 11.466,70 KM.

U ostalom odbijajućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu, žalba tužilaca je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Odbijena je žalba tuženog i prvostepena presuda potvrđena u dosuđujućem dijelu.

Obavezan je tuženi da tužiocima na ime naknade troškova žalbenog postupka isplati iznos od 1.444,71 KM.

Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 1.540,00 KM.

Odbijen je zahtjev tužilaca za naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora na žalbu u iznosu od 877,50 KM i isti zahtjev tuženog u iznosu od 1.540,00 KM.

Tužiocima revizijom pobijaju drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešne primjene materijalnog prava, zbog povrede odredaba člana 6. stav 1. Evropske Konvencije o ljudskim pravima i člana 1. Prvog protokola uz Evropsku konvenciju i zbog povrede Konvencije o pravima invalidnih lica, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev usvoji ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi u odgovoru predlaže da se revizija odbaci, a tužiocima obavežu na naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora u iznosu od 1.535,00 KM.

Revizija tužioca A. Z. je djelimično osnovana.

Revizija tužilaca D. Z., L. Z., S. Z., J. Z. i C. Z. nije dozvoljena.

Predmet spora je zahtjev tužilaca za naknadu materijalne i nematerijalne štete, iz osnova i u iznosima navedenim u izreci prvostepene presude.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu tužioca A. Z., prvostepeni sud nalazi da je on u štetnom događaju od 17.3.2012. godine (saobraćajnoj nezgodi), kako slijedi iz nalaza vještaka medicinske

struke, zadobio teške i po život opasne tjelesne povrede u vidu preloma karlične, stidne i sjedalne kosti, višestrukog otvorenog preloma čašice desnog koljena, preloma rebara, preloma rtnih nastavaka pršljenova grudnog segmenta kičme, krvarenje u slobodnu trbušnu duplju sa razvojem teškog šoka, povrede crijeva sa otrgnućem korjena oporka koji hrani taj dio crijeva, povrede mokraćne bešike, odljuštenje segmenta jetre, prsnuće dijafragme, povredu slezene i pareze nabducensa. Posljedica ovih povreda je umanjjenje životne aktivnosti od 70 %, a aktivno liječenje tužioca, što uključuje i vrijeme rehabilitacije, trajalo je 2 godine i 20 dana tj. sve do 27.2.2015. godine kada su, kako se vještak izjasnio, „posljedice povreda zadobile svoju završnu formu“.

Po prijemu u bolnicu tužilac A. Z. je smješten u šok sobu i narednih 10 dana je bio priključen na aparate za održavanje života, a potom je prebačen na traumatologiju radi više operativnih zahvata, te je na bolničkom liječenju proveo 49 dana. Od mjeseca jula 2012. godine do mjeseca avgusta 2012. godine, bio je na rehabilitaciji u Zavodu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „Dr Miroslav Zotović“, gdje je išao i tokom 2013. i 2014. godine.

Vještak u nalazu iznosi mišljenje da kod tužioca postoji naročito teški invaliditet jer hoda uz pomoć podlaktnih štaka, nužna mu je pomoć za obavljanje svakodnevnih životnih aktivnosti, ima iskrivljeno držanje tijela i mora da se pridržava strogog režima ishrane.

Vještak se izjasnio da je tužilac primarno trpio jake bolove odmah po povrjeđivanju koji su trajali do pada u šok kada zbog besvjesnog stanja te bolove nije osjećao, dok je sekundarno trpio jake bolove visokog intenziteta u trajanju od 21 dan, bolove srednjeg intenziteta u trajanju od mjesec dana i slabijeg intenziteta u trajanju od tri mjeseca. Na ime pretrpljenih fizičkih bolova, prvostepeni sud cijeni da adekvatna naknada iznosi 7.000,00 KM, te obzirom da je po vansudskoj nagodbi za ovaj vid štete tužiocu isplaćen iznos od 5.000,00 KM, dosuđuje mu naknadu u iznosu od 2.000,00 KM.

Primarni strah je trajao do dolaska u bolnici i padanje u stanje šoka, a nakon izlaska iz sobe intenzivne njege sekundarni strah jakog intenziteta trajao je 15 dana i srednjeg intenziteta 4 mjeseca, a imali su za posljedicu trajni neurotski sindrom koji se iskazuje promjenom raspoloženja i depresijom. Na ime pretrpljenog straha prvostepeni sud cijeni da adekvatna naknada iznosi od 7.000,00 KM, te obzirom da je po vansudskoj nagodbi za ovaj vid štete tužiocu isplaćen iznos od 3.000,00 KM, dosuđuje mu naknadu u iznosu od 4.000,00 KM.

Vještak je u nalazu ukazao da kod tužioca, kao posljedica pretrpljenih povreda, postoji naruženost jakog stepena, izražena u nepravilnom velikom hipertrofičnom ožiljku duž čitave prednje strane trbuha, u diskretnoj asimetriji grudnog koša koja narušava držanje tijela, u hodanju sa dvije podlaktne štake, na osnovu čega prvostepeni sud cijeni da adekvatna naknada iznosi 4.000,00 KM, te obzirom da je po vansudskoj nagodbi za ovaj vid štete tužiocu isplaćen iznos od 2.000,00 KM, dosuđuje mu naknadu u iznosu od 2.000,00 KM.

Na ime troškova participacije prvostepeni sud je dosudio tužiocu iznos od 104,00 KM, dok je zahtjev u preostalom dijelu odbio cijeneći da nije dokazana osnovanost zahteva kada je u pitanju taj dio potraživanja.

Prvostepeni sud je odbio zahtjev tužioca za naknadu štete u vidu rente zbog umanjjenja zarade koja je tražena u mjesečnom iznosu od 136,60 KM počev od 1.4.2015. godine pa ubuduće,

kao preuranjen, cijeneći da postupak koji je tužilac pokrenuo radi ostvarenja prava na penziju nije okončan, pa se i ne zna da li će i u kom iznosu postojati razlika plate i eventualno ostvarene penzije po osnovu invaliditeta.

Odbijajući zahtjev tužioca za dosuđenje mjesečne rente u iznosu od 250,00 KM na ime umanjenja životne aktivnosti, počev od 1.9.2012. godine pa ubuduće, prvostepeni sud cijeni da je tužilac isplatom iznosa od 10.000,00 KM putem zaključene vansudske nagodbe, u cijelosti obeštećen po ovom vidu pretrpljene štete.

Prvostepeni sud je odbio zahtjev tužioca za dosuđenje mjesečne rente u iznosu od 80,00 KM počev od 28.5.2012. godine pa ubuduće, na ime povećanih potreba liječenja, cijeneći da tužilac nije opredjeljeno naveo koje troškove liječenja traži niti je dokazivao visinu tih troškova.

Prvostepeni sud je odbio i zahtjev tužioca za dosuđenje troškova na ime tuđe pomoći i njege u mjesečnom iznosu od 120,00 KM, za period od 28.5.2012. godine do 10.4.2015. godine, obrazlažući da oštećeno lice ima pravo na naknadu ovih troškova i kada mu se ta pomoć daje besplatno od članova porodice, u kom slučaju se visina naknade utvrđuje prema visini plate kućne pomoćnice ili osobe koja je u mjestu življenja oštećenog sposobna da takvu pomoć pruži. Međutim, cijeni da tužilac nije izvodio dokaze na okolnosti visine zahtjeva.

Pozivom na odredbe člana 188., 189. stav 2., 192., 195., 196., 200., 201., 203., 277. i 324. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO), u vezi sa odredbom člana 91. stav1., 98., 102., 104. i 108. Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS“, broj: 106/05, 20/07, 33/08 i 1/09 –u daljem tekstu: ZPIO), prvostepeni sud je odlučio kao u izreci.

Odlučujući o žalbi tužioca, drugostepeni sud u svemu prihvata pravna shvatanja i činjenična utvrđenja prvostepenog suda, osim u dijelu zahtjeva koji se odnosi na naknadu štete zbog pretrpljenih duševnih bolova usljed umanjenja životne aktivnosti.

Drugostepeni sud nalazi da se, s obzirom na utvrđeno zdravstveno stanje tužioca, „ne može izvesti zaključak da se radi o tjelesnom oštećenju sa teškim posljedicama“ jer je tužilac u „proceduri obrade za invalidsku penziju“. Saglasno tome, cijeni da se tužiocu može priznati samo jednokratna naknada za ovaj vid štete koju utvrđuje u iznosu od 17.500,00 KM i uračunavanjem isplaćenog dijela naknade u iznosu od 10.000,00 KM, dosuđuje mu naknadu u iznosu od 7.500,00 KM.

Revizija tužioca A. Z. je, suprotno navodima tuženog u odgovoru na reviziju, dozvoljena.

Vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude tužioca A. Z. iznosi 33.972,00 KM, jer mu je od *ukupno traženog iznosa od 52.728,50 KM* (**7.000,00 KM** za fizičke bolove + **6.000,00 KM** za strah + **4.000,00 KM** za naruženost + **4.080,00 KM** za naknadu za tuđu pomoć i njegu za period od 28.5.2012. godine do 10.4.2015. godine, tj. 34 mjeseca x 120,00 KM + **4.800,00 KM** na ime rente po osnovu povećanih potreba liječenja počev od 28.5.2012. godine pa ubuduće (obračunato po članu 317. ZPP= 80,00 KM x 60 mjeseci) + **3.152,50 KM** na ime razlike plate za period od maja 2013. godine do 26.4.2015. godine + **8.196,00 KM** na ime rente zbog umanjene

zarade počev od 1.4.2015. godine pa ubuduće (obračunato po članu 317. ZPP= 136,60 KM x 60 mjeseci) + **500,00** KM na ime troškova participacije + **15.000,00** KM na ime rente zbog umanjena životne aktivnosti počev od 1.9.2012. godine pa ubuduće (obračunato po članu 317. ZPP= 250,00 KM x 60 mjeseci), *dosuđen iznos od* 18.756,50 KM (**2.000,00** KM za fizičke bolove + **4.000,00** KM za strah + **2.000,00** KM za naruženost + **7.500,00** KM za umanjene životne aktivnosti + **3.152,50** KM na ime razlike plate za period od maja 2013. godine do 26.4.2015. godine + **104,00** KM na ime troškova participacije).

Drugostepena odluka u dijelu u kom je odlučeno o žalbi tužioca A. Z., donesena je uz djelimično pogrešenu primjenu materijalnog prava, iz kog razloga se revizija ovog tužioca, u tom dijelu, ukazuje osnovanom.

Kada se ima u vidu utvrđeni oblik i intenzitet fizičkog bola i straha koga je trpio tužilac A. Z., te obim, oblik, izloženost ožiljaka i izgled tužioca u cjelini kada je u pitanju unakaženost, po ocjeni ovog suda, pravilno je primjenjeno materijalno pravo od strane nižestepениh sudova. Naknada za ove oblike nematerijalne štete utvrđena je u skladu sa odredbom člana 200. ZOO i praksom ovog suda u vezi orjentacionih kriterijuma za naknadu nematerijalne štete, te je pravilno umanjena za iznos koji je nesumnjivo isplaćen po osnovu zaključene vansudske nagodbe za svaki od ovih vidova štete, a dosuđeni iznosi predstavljaju pravičnu satisfakciju, iz kog razloga se revizija tužioca u tom dijelu ukazuje neosnovanom.

Odredebe člana 200. i 203. ZOO, koje su dispozitivnog karaktera, ne određuju oblik naknade za buduću nematerijalnu štetu, dakle, ne zabranjuju određivanje naknade i u obliku novčane rente, niti se iz odredbi člana 188., 194. stav 2. i 195. stav 2. ZOO može izvesti zaključak da je dosuđivanje naknade štete u obliku rente nedopušten kod nematerijalne štete. Međutim, sudska praksa je, polazeći od toga da je cilj novčane naknade zbog umanjena životne aktivnosti lakše uspostavljanje ravnoteže u duševnom životu oštećenog, prihvatila da više odgovara dosuđivanje naknade u jednokratnom iznosu jer bi se sama svrha naknade teže postizala sukcesivnim primanjem manjih novčanih iznosa. Ovo pravilo, u opravdanim slučajevima, ima i izuzetke kada se naknada za ovaj vid nematerijalne štete može dosuditi u obliku rente, npr. kada se šteta ispoljava u izrazitim životnim patnjama i pojačanim naporima kod zadovoljavanja svakodnevnih životnih potreba, a bez izgleda na poboljšanje.

U konkretnoj situaciji, iako jeste tužilac A.Z. pretrpio teške i po život opasne tjelesne povrede, imajući u vidu nalaz vještaka kada opisuje posljedice povrede, po ocjeni ovog suda, pravilno je prihvaćeno da nema mjesta da se naknada za umanjene životne aktivnosti dosudi u vidu novčane rente.

Međutim, revizija tužioca A. Z. osnovano ukazuje da ukupno utvrđeni iznos naknade od 17.500,00 KM, pa time ni dosuđeni iznos od 7.500,00 KM, ne predstavlja adekvatnu novčanu satisfakciju.

Umanjenje životne aktivnosti obuhvata sva ograničenja u životnim aktivnostima oštećenog lica koje je ostvarivao, ili bi ih, po redovnom toku stvari, budućnosti izvjesno ostvarivao, odnosno ograničenje predstavlja vršenje aktivnosti uz povećane napore ili pod posebnim uslovima. Ovaj vid štete je u pravilu trajnog karaktera, pa je odlučna okolnost za utvrđivanje pravične novčane

satisfakcije ne samo jačina duševnih bolova, već i konkretne posljedice i na koji način one umanjuju kvalitet života oštećenog.

Tužilac A. Z. je povrede pretrpio u dobnoj starosti od 40 godina, u vrijeme kada se nalazio u najboljoj životnoj i radnoj sposobnosti, povrede su bile teške, višestruke i opasne po život. Za liječenje tih povreda, kako se vještak izjasnio i što tuženi nije osporio, aktivno liječenje tužioca trajalo je 2 godine i 20 dana, a da bi se saniralo bilo je neophodno preduzimanje više operativnih zahvata i višegodišnja rehabilitacija. Kada se imaju u vidu nastale posljedice o kojima se vještak detaljno izjasnio, njihova težina i obimnost, dobna starost tužioca i očekivani životni prosječni vijek, a sve u vezi sa utvrđenim procentom umanjenja životne aktivnosti, po ocjeni ovog suda pravična satisfakcija za ovaj vid štete iznosi 35.000,00 KM. Ovaj utvrđeni iznos naknade potrebno je umanjiti za dobijeni iznos od 10.000,00 KM, čija isplata nije sporna, čime se tužiocu dosuđuje pravična novčana satisfakcija u iznosu od 25.000,00 KM.

U preostalom dijelu revizija tužioca A. Z. nije osnovana.

Zahtjev za naknadu troškova na ime tuđe pomoći i njege, povećanih troškova liječenja i umanjenja zarade, predstavlja zahtjev za naknadu materijalne štete pa se, pored osnova, mora dokazati i visina potraživanja.

Pravilno su nižestepeni sudovi cijenili da tužilac A. Z. nije izvedenim dokazima dokazao visinu potraživanja ni za jedan od postavljenih zahtjeva za naknadu materijalne štete. Dostavljanje novih dokaza, prvi put uz reviziju (rješenje o prestanku rada, tužba za poništenje odluke o otkazu ugovora o radu, uvjerenje o nezaposlenosti i rješenje Fonda PIO od 5.2.2016. godine), ne može dovesti do drugačije odluke suda jer nije ispunjen uslov iz člana 242. ZPP.

Tačan je navod revizije da je sud uskratio tužiocu pravo da vještaku postavi pitanje u vezi sa utvrđenjem okolnosti da li će i ubuduće imati troškove u vezi sa liječenjem zbog posljedica povrede, ali to nije bilo od uticaja na zakonitost pobijane odluke u tom dijelu tužbenog zahtjeva. Navedeno iz razloga što je sud odbijajući ovaj dio zahtjeva, imao u vidu da tužilac nije dokazao visinu troškova, sve i kada bi se prihvatilo da iz samog nalaza proizilazi da bi takvi troškovi postojali u budućnosti.

Obzirom da je preinačena pobijana odluka, ovaj sud je dužana da odluči o troškovima cjelokupnog postupka saglasno odredbi člana 397. stav 2. ZPP.

Ukupno potraživanje svih tužilaca u ovoj parnici, s tim da su zahtjevi tužilaca A. i D. Z. za buduća davanja obračunati saglasno odredbi člana 317. ZPP, iznose 104.958,72 KM (za A. Z. iznos od 52.728,50 KM, za D. Z. iznos od 22.930,22 KM, za L.Z. iznos od 11.900,00 KM, za S. Z. iznos od 7.400,00 KM, za J. Z. iznos od 5.000,00 KM i za C. Z. iznos od 5.000,00 KM), a dosuđen im je ukupan iznos od 63.561,22 KM (za A. Z. iznos od 36.256,50 KM, za D. Z. iznos od 18.204,72 KM, za L.Z. iznos od 5.200,00 KM i za S. Z. iznos od 3.900,00 KM), iz čega slijedi da su tužioci uspjeli sa 60,55 % od postavljenog zahtjeva.

Troškovi postupka utvrđeni su u iznosu od 20.849,15 KM, pa saglasno procentualnom uspjehu od 60,55 %, tužiocima na ime naknade troškova pripada iznos od 12.626,16 KM.

Na ime troškova za sastav žalbe tužioci su postavili zahtjev u iznosu od 2.632,50 KM, a tužiocima se može priznati samo dio tog zahtjeva saglasno procentualnom uspjehu u parnici, tj. iznos od 1.594,00 KM.

Na ime troškova za sastav revizije tužioci su postavili zahtjev u iznosu od 2.047,50 KM, a tužiocima se može priznati samo dio tog zahtjeva saglasno procentualnom uspjehu u parnici, tj. iznos od 1.239,76 KM.

Dakle, tužiocima na ime naknade troškova cjelokupnog postupka pripada naknada u iznosu od 15.459,92 KM.

Članom 49. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 61/13), izmjenjena je odredba člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 49/09), tako što je određeno da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi iznos od 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima iznos od 50.000,00 KM.

Navedene izmjene stupile su na snagu 27.7.2013. godine (član 109.), pa obzirom da je prvostepena presuda u ovoj pravnoj stvari donesena 17.5.2016. godine, pravo na izjavljivanje revizije ima se cijeliti prema zakonom propisanom iznosu od 30.000,00 KM (član 456. a).

Tužioci su u ovom sporu formalni suparničari u smislu člana 362. stav 1. tačka 2. („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 –u daljem tekstu: ZPP). Predmet spora su, naime, njihovi zahtjevi iste vrste koji se zasnivaju na bitno istovrsnom činjeničnom i pravnom osnovu. Postoji stvarna i mjesna nadležnost istog suda za svakog od tužilaca, kao i za tuženog.

Kada u tužbi ima više tužilaca, kao u ovom sporu, kod formalnog aktivnog suparničarstva, svaki od tužilaca kao suparničar je samostalna stranka u parnici. Radnje ili propuštanje nekoga od njih ne koristi, niti šteti drugim suparničarima. U odnosu na svakog od formalnih suparničara sud može posebno odlučivati. Nema pravnih smetnji da svaki od formalnih aktivnih suparničara podnese posebno tužbu protiv istog tuženog i da se vodi onoliko parničnih postupaka koliko ima tužitelja. Procesno pravni institut formalnog suparničarstva ustanovljen je prvenstveno iz razloga procesne ekonomije da bi se proveo racionalniji, brži i jeftiniji postupak.

Okolnosti, na koje je ukazano, upućuju na zaključak da se vrijednost predmeta spora, kada postoji formalno aktivno suparničarstvo u smislu člana 316. ZPP određuje prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva, a ne njihovog zbira.

Kao vrijednost predmeta spora uzima se u obzir samo vrijednost glavnog zahtjeva (član 316. stav 2. ZPP, dok se kamata, ugovorna kazna i ostala sporedna davanja ne uzimaju u obzir pri određivanju vrijednosti spora ako ne čine glavni zahtjev (stav 3.). Ako se zahtjev odnosi na buduća davanja koja se ponavljaju, vrijednost predmeta spora računa se po njihovom zbiru, ali najviše do iznosa koji odgovara zbiru davanja za vrijeme od pet godina.

U konkretnom je vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude, dijela u kome su tužioci odbijeni sa istaknutim tužbenim zahtjevima, u odnosu na tužioce D. Z., L.Z., S. Z., J. Z. i C. Z.

zasebno manja od zakonom propisanog iznosa od 30.000,00 KM, što reviziju svakog od ovih tužilaca čini nedozvoljenom.

Vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude tužiteljice D. Z. iznosi 14.351,00 KM, tj. od ukupno traženog iznosa od 22.930,22 KM (3.500,00 KM za fizičke bolove + 3.500,00 KM za strah + 3.500,00 KM za naruženost + 400,00 KM za naknadu za tuđu pomoć i njegu za period od dva mjeseca + 500,00 KM na ime troškova participacije + 4.330,22 KM na ime razlike plate za period od 2012. godine do 1.4.2015. godine + 7.200,00 KM na ime rente zbog umanjenja životne aktivnosti počev od 1.9.2012. godine pa ubuduće), dosuđen joj je iznos od 8.579,22 KM.

Vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude tužitelja L. Z. iznosi 6.700,00 KM, tj. od ukupno traženog iznosa od 11.900,00 KM dosuđen mu je iznos od 5.200,00 KM.

Vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude tužitelja S. Z. iznosi 3.500,00 KM, tj. od ukupno traženog iznosa od 7.400,00 KM dosuđen mu je iznos od 3.900,00 KM.

Vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude tužitelja J. Z. i C. Z. iznosi po 5.000,00 KM, na koje iznose je i glasio njihov tužbeni zahtjev.

Izjavljujući reviziju tužioci su se formalno pozvali na odredbu člana 237. stav 3. ZPP u smislu da smatraju da reviziju treba dozvoliti "jer je od značaja za primjenu prava i u drugim slučajevima, a to je pravo na rentu zbog nesposobnosti za rad, pravo na izbor oštećenog da traži štetu neposredno od osiguravača i pravo roditelja na naknadu štete zbog teške naruženosti", ali je nisu sačinili saglasno stavu 4. navedenog člana jer sporno pitanje u reviziji nije definisano, nisu iznijeti razlozi zbog kojih revidenti smatraju da je to pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, niti se bilo čime ukazuje da nižestepeni sudovi različito sude u sličnim situacijama ili da takvih ili sličnih predmeta ima u broju koji bi opravdavao odlučivanje o nedozvoljenoj reviziji.

Prema tome, revizija gore navedenih tužilaca nije sastavljena u skladu sa odredbom člana 237. stav 3. i 4. ZPP, slijedom čega nije bilo mjesta meritornom odlučivanju ni primjenom ovih zakonskih odredbi.

Iz tog razloga, a na osnovu odredbe člana 247. stav 1. i 4. i odredbe člana 237. stav 2. ZPP, valjalo je reviziju tužilaca D. Z., L. Z., S. Z., J. Z. i C. Z. odbaciti kao nedozvoljenu.

O reviziji tužioca A. Z. odlučeno je primjenom odredbe člana 250. stav 1 u vezi sa članom 248. ZPP.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova na ime sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.535,00 KM nije osnovan, jer odgovor nije bio od značaja za vođenje parnice (član 387. stav 1. ZPP).

Predsjednik vijeća:
Rosa Obradović

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić